

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев1 38/2024
19.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Ђорђевић, адвокат из ..., против тужене Опште болнице „Ваљево“ из Ваљева, ради поништаја анекса уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 605/2019 од 07.03.2019. године, у седници одржаној 19.12.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 605/2019 од 07.03.2019. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 605/2019 од 07.03.2019. године, преиначена је пресуда Основног суда у Ваљеву П1 224/18 од 11.12.2018. године, тако што је одбијен тужбени захтев да се поништи Анекс уговора о раду од 19.01.2018. године, заведен код тужене 23.03.2018. године и да се обавезе тужени да тужиоцу призна сва права из радног односа. Обавезан је тужилац да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 1.900,00 динара и одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова првостепеног и жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Решењем Врховног касационог суда Рев2 2188/2019 од 29.08.2019. године, одбачена је као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 605/2019 од 07.03.2019. године.

Одлуком Уставног суда Републике Србије Уж 13926/2019 од 07.06.2023. године (18.05.2023. године), усвојена је уставна жалба овде тужиоца и утврђено да је решењем Врховног касационог суда Рев2 2188/2019 од 29.08.2019. године подносиоцу уставне жалбе повређено право на правично суђење, зајемчено чланом 32. став 1. Устава Републике Србије, поништено је решење Врховног касационог суда Рев2 2188/2019 од 29.08.2019. године и одређено да исти суд донесе нову одлуку о ревизији подносиоца

уставне жалбе изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 605/2019 од 07.03.2019. године.

Одлучујући у поновном поступку о изјављеној ревизији тужиоца на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11...10/23, у даљем тексту: ЗПП) Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је по занимању ... са IV степеном стручне спреме. У фебруару 1989. године засновао је радни однос у тадашњем „Здравственом центру“ Ваљево на радном месту ... за одржавање система ..., а по окончању статусне промене и брисању ЗЦ Ваљево из регистра, наставио је рад код тужене Опште болнице „Ваљево“, као правног следбеника, са којом је закључио уговор о раду од 19.01.2018. године на неодређено време, на радном месту ..., у Служби за техничке и помоћне послове и утврђен му је коефицијент за обрачун зараде 10,20. Извештајем Државне ревизорске институције констатована је неусклађеност уговореног коефицијента за обрачун и исплату плате тужиоцу са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плате запослених у јавним службама, којом је у члану 13. за запослене у здравственим установама прописан коефицијент 10,20 за IV степен стручне спреме и то за средње сложене економске, управне и административне послове, а коефицијент 8,98 између осталог за послове техничког одржавања, на којима ради тужилац, а за које се захтева III степен стручне спреме. Тужена је тужиоцу понудила закључење Анекса уговора о раду у смислу члана 171. Закона о раду и члана 21. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, локална самоуправа, како би се извршило усклађивање коефицијента радног места тужиоца са Уредбом, па су се спорним Анексом уговора о раду од 23.03.2018. године уговорне стране сагласиле да изврше измену члана 5. став 2. основног уговора о раду, тако што се тужиоцу за обрачун и исплату плате примењује коефицијент 8,98.

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применио материјално право из одредбе члана 171, 172, 173, 174. и 179. став 2. тачка 5. Закона о раду и одредбу члана 21. став 1. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и локална самоуправа (који се на основу Споразума о продужењу важења закљученог између овлашћених синдиката и Владе примењује до 31.12.2018. године) и оценио да је тужбени захтев за поништај анекса уговора о раду основан. Према датим разлозима, Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места „Здравственог центра“ Ваљево од 30.09.1999. године, са изменама из 2008. године, за послове ... за медицинске уређаје је услов IV степен стучне спреме средње техничке школе, ... за медицинске уређаје и његови послови се састоје у томе да поправља медицинске апарате у домену својих могућности, у зависности од опремљености радионице, дужини рада и послове из

описа ..., а свакодневно контролише и по потреби поправља недостатке на апаратима на Одељењу за ... и за свој рад је одговоран пословођи Одсека, начелнику техничке службе, управнику организационог дела, односно организационе јединице. На страни тужене као послодавца у периоду од закључења уговора о раду од 19.01.2018. године до закључења оспореног анекса уговора о раду 23.03.2018. године, није дошло до промене услова рада који би узроковали да тужена понуди тужиоцу закључење анекса уговора о раду, јер је тужилац и пре закључења уговора о раду већ био распоређен на радно место ... у Одељењу за ... и тај посао је обављао приликом закључења уговора о раду. Такође, у члану 5. уговора о раду прописани су сви елементи за обрачун основне плате тужиоца и то основице за обрачун и исплату плате коју утврђује Влада Републике Србије и коефицијента који је прописан Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плате запослених у јавним службама, додатка на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање у складу са законом. Тужена је понудила тужиоцу закључење анекса уговора о раду и то само у погледу промене коефицијента, а након извештаја државне ревизорске институције, која је констатовала да је са тужиоцем уговорен већи коефицијент од оног који му према Уредби о коефицијентима за обрачун и исплату плате запосленима у јавним службама припада за радно место на које је уговором о раду тужилац распоређен. Међутим, како је приликом закључења уговора о раду са тужиоцем Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плате запослених у јавним службама за послове техничког одржавања предвиђала исти коефицијент као у тренутку када се тужиоцу нуди измена уговорених услова рада, при чему се у том периоду радно место тужиоца није мењало, нити послови које он фактички обавља, то је спорни анекс уговора о раду незаконит, јер у конкретном случају ни један од прописаних материјалних услова за измену уговорених услова рада није био испуњен. Наводи тужене да је државна ревизорска институција констатовала неправилности у коефицијенту који се примењује за обрачун зараде тужиоцу и да је наложила отклањање ових неправилности нису основани, јер је реч о заштити права коју запослени има по основу радног односа са туженом као послодавцем, а који је пре самог закључења уговора о раду са тужиоцем морао имати у виду и евентуалне правне последице у случају да одређене одредбе којег истог везују као корисника буџетских средстава, а које он као послодавац правилно не примени, и да у том случају по запосленог не смеју наступити штетне последице. Поменута институција није надлежна да уређује равноправни однос између странака, посебно у ситуацији када и сам Закон о раду прописује да се са запосленима могу уговорити и повољнији услови рада од оних које закон прописује, што је тужена и учинила у конкретном случају, јер је учинила неспорним да је уговорила већи коефицијент тужиоцу од оног који је прописан Уредбом, а за послове техничког одржавања имајући у виду да тужилац поседује виши степен стручне спреме од оног који је Уредба прописала за ту врсту посла, при чему је тужилац поред послова у одељењу у ком је распоређен обављао и друге послове за које се захтева струка ... у просторијама целе болнице, када се за тим укаже потреба.

Насупрот становишту првостепеног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право из одредбе члана 171. став 1. тачка 5. Закона о раду и

оценио да тужбени захтев није основан, због чега је првостепену пресуду преиначио и одбио тужбени захтев.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Одредбом члана 171. став 1. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада (у даљем тексту: анекс уговора) између осталог 5. ради промене елемената за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и других примања запосленог који су садржани у уговору о раду у складу са чланом 33. став 1. тачка 11) овог закона.

У конкретном случају, тужилац је засновао радни однос код тужене по основу уговора о раду од 19.01.2018. године на неодређено време према ком ради на радном месту ... у Служби за техничке и помоћне послове са IV степеном стручне спреме и коефицијентом 10,20.

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01...99/14) уређен је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања, поред осталих и за запослене у јавним службама које се финансирају из буџета Републике, аутономне покрајине, јединицама локалне самоуправе, као и за запослене у јавним службама које се финансирају из доприноса за обавезно социјално осигурање и одређено да се плате утврђују множењем основице за обрачун плата и коефицијента, са могућношћу додатка на плату. Према члану 3. због закона, основицу за обрачун плата утврђује Влада, а сагласно члану 4. овог закона, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему. Одредбама члана 8. овог закона Влада је овлашћена да својим актом утврђује коефицијенте за обрачун и исплату плата и разврста запослене у платне разреде, према звањима, занимањима или пословима. У реализацији овог законског овлашћења Влада је донела Уредбу о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“ , бр. 44/01...58/14), којом су у одредби члана 2. тачка 13. утврђени коефицијенти који се примењују за обрачун и исплату плата запослених у здравственим установама, међу којима је и тужилац као запослени на пословима техничког одржавања. Из наведених одредаба Закона о платама у државним органима и јавним службама и Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, произлази да здравствена установа – Општа болница Ваљево није имала овлашћење да самостално утврди коефицијент за обрачун и исплату плате тужиоца, будући да Закон о платама у државним органима и јавним службама и Уредба, која је донета на основу овог закона, прописују да запослени у здравственим установама за свој рад примају плату која се, као накнада за рад запосленима, исплаћује искључиво према Закону о платама у државним органима и јавним службама и одговарајућој Уредби.

Полазећи од наведеног, тужена је тужиоцу у складу са чланом 171. став 1. тачка 5. Закона о раду понудила и са његовим пристаком спорним анексом изменила

уговорене услова рада ради промене елемената за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и других примања запосленог који су садржани у уговору о раду, у складу са чланом 33. став 1. тачка 11) овог закона. Основ за закључење спорног анекса уговора о раду, којим је извршена измена коефицијента за обрачун и исплату плате тужиоцу и одређен коефицијент основне плате 8,98 предвиђен за послове техничког одржавања које обавља тужилац, је усклађивање коефицијента за обрачун и исплату зараде тужиоца са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“ , бр. 44/01...58/14) и Законом о платама у државним органима и јавним службама. Како је тужилац по занимању ..., то иако је уговором о раду од 19.01.2018. године засновао радни однос код тужене са IV степеном стручне спреме, није било услова да задржи уговорени коефицијент 10,20, јер је тај коефицијент чланом 13. Уредбе предвиђен за економске, управне и административне послове које тужилац код тужене не обавља и спорним анексом на те послове није могао бити ни распоређен.

Наводима ревизије се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде. Одлука другостепеног суда заснована је на чињеничном стању утврђеном током првостепеног поступка из кога је другостепени суд извео другачији чињенично правни закључак и применом одредаба материјалног права донео другачију одлуку од првостепеног суда, за коју је дао доволне и јасне разлоге, које у свему као правилне прихвата и овај суд, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у изреци.

**Председник већа- судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**